

**'N ONDERSOEK NA KRUISSKULTURELE, NARRATIEWE
TERAPIE VIR ADOLESSENTE WAT SEKSUEEL
MISHANDEL IS**

deur

DIEDERI CHRISTINE KRUGER

Proefskrif

voorgelê ter vervulling van die vereistes vir die graad

Doctor Philosophiae

in

Opvoedkundige Sielkunde

in die

Fakulteit Opvoedkunde

aan die

Universiteit van Pretoria

PROMOTOR: Prof Dr J G Maree

MEDEPROMOTOR: Dr C S L Delport

**BEWARE OF THE STORIES YOU TELL YOURSELF
FOR YOU WILL SURELY BE LIVED BY THEM**

SHAKESPEARE

HIERDIE STUDIE WORD IN LIEFDE OPGEDRA AAN:

Die drie mans in my lewe, Andrew, Erik en Júan

en

my ouers, Willem en Christine Basson.

VERKLARING

Hiermee verklaar ek,

Diederi Christine Kruger

dat die proefskrif wat ek hiermee vir die graad Doctor Philosophiae aan die Universiteit van Pretoria indien, my eie werk is en nie voorheen deur my vir 'n graad aan 'n ander universiteit ingedien is nie.

DIEDERI CHRISTINE KRUGER
Oktober 2002

DANKBETUIGINGS

Met die voltooiing van hierdie studie wil ek graag die persone bedank wat op 'n besondere en eiesoortige manier bygedra het tot die afhandeling daarvan.

Met betrekking tot my studies wil ek dankie sê aan:

- Prof dr Kobus Maree, my promotor, vir u deeglikheid, begeleiding, ondersteuning, geduld en motivering.
- Dr Rina Delport, my medepromotor, vir u hulp, insiggewende en rigtinggewende raad.
- Al die respondente wat hul stories beskikbaar gestel het vir hierdie studie, maar ook al die ander respondente wie se inligting ek kon opneem in *Modus vivendi*. Dankie dat julle my oortuig het om te gló in hierdie studie.
- Ma, in die besonder, maar ook aan Deonette, vir die toewyding waarmee julle die taalversorging en proefleeswerk gedoen het.
- Dr Kobus Prinsloo, dat jy bereid was om op te tree as onafhanklike kodeerder en onder druk dit vir my afgehandel het.
- Lize, vir jou hulp met die uitleg van my proefskrif.

Op 'n meer persoonlike vlak wil ek ook dankie sê aan:

- Andrew, dat jy met raad en in daad bygestaan het en dat jy bereid was om meer te doen as wat ek kon vra.
- Erik en Júan, vir julle begrip, bystand, ondersteuning en opofferings wat julle gemaak het ter wille van my studies. Julle is wonderlike kinders!
- Pa, vir die belangstelling en aanmoediging.
- Santie, vir jou vriendskap deur alle tye heen.
- Al my familie en vriende vir jul belangstelling en ondersteuning.
- My Hemelse Vader, dat U my geneem het op hierdie pad van denkvernuwing en dat U guns aan my bewys het deur aan my die geleentheid te gee om die talente wat U aan my toevertrou het, te ontwikkel.

SAMEVATTING

TITEL:	'n Ondersoek na kruiskulturele, narratiewe terapie vir adolessente wat seksueel mishandel is.
STUDENT:	Diederi Christine Kruger
PROMOTOR:	Prof Dr J G Maree
MEDEPROMOTOR:	Dr C S L Delport
DEPARTEMENT:	Opvoedkundige Sielkunde
GRAAD:	Doctor Philosophiae

Seksuele mishandeling is 'n fenomeen wat wêreldwyd toeneem. Suid-Afrika het nie daaraan ontsnap nie. Hierdie toename kan aan verskeie faktore toegeskryf word, soos byvoorbeeld die feit dat daar hedendaags meer mediadekking is oor dié verskynsel en meer slagoffers na vore tree en bereid is om daaroor te praat. Ander faktore sluit in dat daar in sekere gemeenskappe die geloof bestaan dat gemeenskap met 'n maagd HIV / VIGS kan genees. Hiërdie geloof het daartoe gelei dat 'n nuwe tendens van verkragting van babas en klein kinders ontstaan het – 'n fenomeen wat tot so onlangs as twee jaar gelede in die samelewing nog onbekend was.

Adolessente bevind hulself in 'n kritieke ontwikkelingsfase waar hulle tot eie identiteit moet kom. Op sigself is dit 'n uitdagende ontwikkelingstaak. Wanneer seksuele mishandeling deel was van die adolessent se ontwikkelingsjare as kind is identiteitsverwerwing nog moeiliker, aangesien die adolessent se identiteitsvorming sentreer rondom dié van 'n slagoffer-identiteit.

In hierdie studie is 'n kwalitatiewe benadering tot navorsing gevolg deur gebruik te maak van vyf gevalle wat bestudeer is. Die klem het geval op adolessente as slagoffers van seksuele mishandeling wat uittree as oorwinnaars in die verhaal omdat hulle die outeurskap van hul lewe fisies teruggeneem het. Die volgende is bevestig in hierdie studie:

Seksuele mishandeling verander die slagoffer se lewe. Alle vorme van seksuele mishandeling laat 'n letsel – ongeag ras of geslag. Dit impakteer nie dieselfde op alle mense nie, maar slagoffers kán vertel hoe só 'n insident hul lewe verander het. Slagoffers kan volledig verslag lewer oor hoe seksuele mishandeling probleme in hul lewe teweeg gebring het. Stories oor die probleme sentreer hoofsaaklik rondom twee aspekte: 'n persepsie van hul eie waardeloosheid as gevolg van die seksuele mishandeling en 'n gebrek

aan mag oor dié gebeure. Wanneer die vraag egter omgekeer word en daar aan slagoffers gevra word om te verduidelik watter invloed hulle op die probleem uitoefen, staak die vertelling.

Hierdie probleem of probleme word in narratiewe terapie deur die proses van eksternalisering van die persoon geskei. Wanneer probleme van 'n persoon se identiteit geskei word, is die moontlikheid tot verandering geskep. Hierdie verandering kan die vorm aanneem deur anders te begin optree, om die probleme teen te staan of te weerstaan of om in gesprek te tree met die probleme en met 'hulle' 'n nuwe verhouding te onderhandel.

Die skep van 'n alternatiewe storie wat uit die proses van eksternalisering gebore word, anker narratiewe terapie as terapeutiese proses in mense se lewens en gee daarmee ook erkenning aan hulle as persone wat bekwaam is om die beheer van hul lewe terug te neem ná traumatiese gebeure, soos byvoorbeeld seksuele mishandeling. Erkenning word daardeur aan individue gegee as mense met moontlikhede. Die alternatiewe storie bou op mense se eie innerlike sterktes en dit wat hulle verlang as 'n uitkoms in hul lewe. Die respondente het in hierdie studie bewys gelever daarvan dat ongewenste dele van hul lewensverhaal herskryf kan word in 'n narratief waarmee hulle kon identifiseer asook dat daar meer ooreenkomste as verskille in beleving is na seksuele mishandeling.

SLEUTELTERME

Adolessent
Eksternalisering
Gevalllestudie
Ko-outering
Ko-terapeute
Kruiskultureel
Narratiewe terapie
Probleemdeurdrenkte storie
Seksuele mishandeling
Tradisionele hoofstroombenaderings

SUMMARY

TITLE:	A research into cross-cultural, narrative therapy to adolescents who have been sexually abused.
STUDENT:	Diederi Christine Kruger
PROMOTER:	Prof Dr J G Maree
CO-PROMOTER:	Dr C S L Delport
DEPARTMENT:	Educational Psychology
DEGREE:	Doctor Philosophiae

Sexual abuse is a phenomenon which is on the increase worldwide. South Africa has not been able to escape this. The increase may be attributed to various factors, for example the fact that there is widespread media coverage on this matter on a daily basis and also that more and more victims are coming out and are prepared to speak up.

Another factor includes the view that in certain communities there is a belief that to have sexual intercourse with a virgin is a way to cure HIV/AIDS. This belief has given rise to a new tendency to rape babies and young children. This phenomenon was unheard of in society until as recently as two years ago.

Adolescents find themselves in a critical phase of development towards an own identity. This in itself is a challenging development task. Where sexual abuse was part of an adolescent's formative years in childhood, the establishing of an own identity must be even more perplexing because the adolescent's identity will then necessarily emerge as a 'victim identity'.

In this study a qualitative approach has been followed through the use of five case studies. The emphasis fell on adolescents as victims of sexual abuse who were able to overcome the event and to take back the authorship of their lives. The study has confirmed the following:

Sexual abuse changes the victim's life. All forms of sexual abuse leave a scar, regardless of race or gender. It does not impact in the same way on the lives of all people, but victims are able to report extensively on exactly how such an event has changed their lives. They can give a full account of how the incident has caused problems in various aspects of their lives.

These accounts hinge mainly on two aspects: a perception of their own worthlessness as a result of the abuse together with their lack of control over the incident. When the question is turned around and the victims are asked to explain how they handle the problem, what influence do they exercise over the problem, the storytelling ends just there.

Narrative therapy has the intent to externalise problems like these from the life of the victim. When problems are externalised – they no longer form part of the victim's identity – then the possibility arises that the victim may be helped. There is the possibility of change. This change can involve that the victim begins to act differently or to oppose the problems or to engage in dialogue with the problem(s) and to negotiate a new relationship with them.

The creation of an alternative story out of the externalisation process gives narrative therapy as therapeutic process the opportunity to intervene in the lives of victims. The aim is to lead them back as persons with integrity and the ability to take control of their lives again after the traumatic event which has occurred. This means individuals are given recognition as persons with possibilities.

The alternative story is based on people's inner strengths and on what they desire for their lives. In the course of this research respondents have given proof that it is possible to substitute 'unwanted' parts of their life story with a rewritten narrative with which they could identify. They rewrote their autobiographies around the inner strengths, which they discovered within themselves and the end results that they want for their own lives.

KEY TERMS

Adolescent
Externalisation
Case study
Co-authorship
Co-therapists
Cross-cultural
Narrative therapy
Problem saturated story
Sexual abuse
Traditional mainstream approaches

HOOFSTUK 1

DIE BEGIN VAN DIE BEGIN...

INLEIDENDE ORIËNTASIE

1.1	INLEIDING	2
1.2	AKTUALITEIT VAN DIE STUDIE	3
1.3	DEFINIËRING VAN DIE NAVORSINGSPROBLEEM, BESKRYWING VAN DIE NAVORSINGSDOELWITTE, FORMULERING VAN NAVORSINGSVRAE EN ETIESE ASPEKTE	4
1.3.1	Navorsingsprobleem	5
1.3.2	Navorsingsdoelwitte	6
1.3.3	Formulering van die navorsingsvrae	7
1.3.4	Etiese aspekte	8
1.4	NAVORSINGSBENADERING	10
1.4.1	Kwalitatiewe navorsing	10
1.4.1.1	Paradigma	11
1.4.1.2	Ontologie	12
1.4.1.3	Epistemologie	12
1.4.2	Metodologiese oorwegings	17
1.4.2.1	Etnografie, fenomenologie en etnometodologie	17
1.4.2.2	Aksienavorsing	17
1.5	METODES VAN DATA-INSAMELING EN ANALISE	20
1.5.1	Navorsingsontwerp	20
1.5.2	Plan van implementering	22
1.5.3	Steekproef	23
1.5.3.1	Metodes om geldigheid te verseker	24
1.5.3.2	Metodes om betroubaarheid te verseker	26
1.5.3.3	Die navorser as instrument	27
1.5.3.4	Etiese oorwegings	27
1.5.4	Data-insamelingsmetodes	28
1.5.5	Data-analise	31
1.6	VERSLAGLEWERING	32
1.7	BEGRIPSVERHELDERING	35
1.7.1	Titelverheldering	35
1.7.2	Kruiskultureel	36
1.7.3	Narratiewe terapie	37
1.7.4	Adolessensie	38
1.7.5	Seksuele mishandeling	39
1.8	NAVORSINGSPROGRAM	41

HOOFSTUK 2

LEER VAN ANDERE...

HULPVERLENINGSTRATEGIEË VANUIT DIE TRADISIONELE HOOFSTROOMBENADERINGS MET TOEPASSINGSWAARDE OP KRUISKULTURELE GEBIED

2.1	INLEIDING	44
2.2	PSIGOTERAPEUTIESE TEGNIEKE VANUIT DIE TRADISIONELE HULPVERLENINGSTRATEGIEË	46
2.3	INSIGGEORIËNTEERDE BENADERINGS TOT PSIGOTERAPIE	50
2.3.1	Psigoanalise	50
2.3.1.1	Agtergrond	50
2.3.1.2	Teoretiese begroning	51
2.3.1.3	Terapeutiese proses	60
2.3.1.4	'n Kruiskulturele beskouing op terapie vanuit 'n psigoanalitiese perspektief ...	63
2.3.1.5	Teenindikasies vir die gebruik van psigoanalitiese terapie by seksueel mishandelde persone	64
2.3.2	Humanisties-eksistensiële terapie	65
2.3.2.1	Agtergrond	65
2.3.2.2	Teoretiese begroning	66
2.3.2.3	Terapeutiese proses	69
2.3.2.4	'n Kruiskulturele beskouing op terapie vanuit 'n humanisties-eksistensiële perspektief	70
2.3.2.5	Teenindikasies vir die gebruik van humanisties-eksistensiële terapie by seksueel mishandelde persone	71
2.3.3	Persoonsgesentreerde terapie	71
2.3.3.1	Agtergrond	71
2.3.3.2	Teoretiese begroning	72
2.3.3.3	Terapeutiese proses	76
2.3.3.4	'n Kruiskulturele beskouing op terapie vanuit 'n persoonsgesentreerde perspektief	78
2.3.3.5	Teenindikasies vir die gebruik van persoonsgesentreerde terapie by seksueel mishandelde persone	79
2.3.4	Gestaltherapie	80
2.3.4.1	Agtergrond	80
2.3.4.2	Teoretiese begroning	81
2.3.4.3	Terapeutiese proses	84
2.3.4.4	'n Kruiskulturele beskouing op terapie vanuit 'n gestaltterapeutiese perspektief	86
2.3.4.5	Teenindikasies vir die gebruik van gestalttherapie by seksueel mishandelde persone	87
2.3.5	Realiteitsterapie	87
2.3.5.1	Agtergrond	87
2.3.5.2	Teoretiese begroning	89
2.3.5.3	Terapeutiese proses	89
2.3.5.4	'n Kruiskulturele beskouing op terapie vanuit 'n realiteitsterapeutiese perspektief	92
2.3.5.5	Teenindikasies vir die gebruik van realiteitsterapie by seksueel mishandelde persone	92

2.4	AKSIEGEORIËNTEERDE BENADERINGS TOT PSIGOTERAPIE	93
2.4.1	Behaviorisme	93
2.4.1.1	Agtergrond	93
2.4.1.2	Teoretiese begroding	94
2.4.1.3	Terapeutiese proses	95
2.4.1.4	'n Kruiskulturele beskouing op terapie vanuit 'n behavioristiese terapeutiese perspektief	96
2.4.1.5	Teenindikasies vir die gebruik van behavioristiese terapie by seksueel mishandelde persone	97
2.4.2	Rasioneel-emotiewe Terapie	97
2.4.2.1	Agtergrond	97
2.4.2.2	Teoretiese begroding	97
2.4.2.3	Terapeutiese proses	100
2.4.2.4	'n Kruiskulturele beskouing op terapie vanuit 'n rasioneel-emotiewe perspektief	101
2.4.2.5	Teenindikasies vir die gebruik van rasioneel-emotiewe terapie by seksueel mishandelde persone	102
2.4.3	Hipnose	102
2.4.3.1	Agtergrond	102
2.4.3.2	Teoretiese begroding	103
2.4.3.3	Terapeutiese proses	105
2.4.3.4	'n Kruiskulturele beskouing op terapie vanuit 'n hipnoterapeutiese perspektief	106
2.4.3.5	Teenindikasies vir die gebruik van hipnoterapie by seksueel mishandelde persone	106
2.5	REFLEKSIE	106

HOOFSTUK 3

ALLES DEEL VAN DIESELFDE STORIE...

NARRATIEWE TERAPIE BINNE KRUISKULTURELE KONTEKS

3.1	INLEIDING	109
3.2	KONTEKSPLASING VAN DIE TERM "KRUISKULTUREEL"	110
3.2.1	Kruiskultureel	110
3.2.2	Die etiek van terapie binne kruiskulturele konteks	113
3.2.3	Die terapeutiese praktyk binne kruiskulturele konteks	115
3.2.3.1	Kulturele verskille wat die terapeutiese praktyk kan beïnvloed	116
3.2.3.2	Kreatiewe terapie-benaderings in kruiskulturele konteks	125
3.3	NARRATIEWE TERAPIE	126
3.3.1	Inleiding	127
3.3.2	'n Postmoderne diskoers	127
3.3.3	'n Postmoderne epistemologie	129
3.3.3.1	Taal	129
3.3.3.2	Diskoers	131
3.3.4	Die narratiewe struktuur	132
3.3.5	'n Postmoderne benadering tot terapie: die verhalende konteks van narratiewe terapie	133
3.3.5.1	Dekonstruksie van die narratief	136
3.3.5.2	Dekonstruksie van mag en kennis	137
3.3.6	'n Narratiewe terapeutiese gesprekstruktuur	138
3.3.6.1	Die karaktertrekke van 'n kollaboratiewe taalsisteembenadering	138
3.3.6.2	Terapeutiese proses	139
3.3.6.3	Rol van die terapeut	140
3.3.6.4	Kliënt se rol	140
3.3.7	Kruiskulturele narratiewe terapie: <i>Just Therapy</i>	141
3.3.8	Die dekonstruksie van die narratief by seksueel mishandelde adolessente ...	142
3.3.8.1	Aanmelding van die probleem	143
3.3.8.2	Eksternalisering	144
3.3.8.3	Ontginning van die invloed van die probleem op die kliënt	147
3.3.8.4	Unieke uitkomst	148
3.3.8.5	Die invloed van die persoon op die probleem	149
3.4	REFLEKSIE: DIE NAVORSER IN KONTEKS BINNE HIERDIE STUDIE	150

HOOFSTUK 4

WIE IS EK EN WAARHEEN IS EK OP PAD...

ADOLESENSIE AS 'N LEWENSFASE VANUIT 'N PSIGOSOSIALE TEORETIESE PERSPEKTIEF

4.1	INLEIDING	153
4.2	TEORETIESE PERSPEKTIEF BINNE HIERDIE NAVORSINGSTUDIE	154
4.2.1	Inleiding	154
4.2.1.1	Biologiese teorie	155
4.2.1.2	Organismiese teorie	155
4.2.1.3	Leerteorie	156
4.2.1.4	Sosiologiese teorie	156
4.2.1.5	Historiese of antropologiese teorie	157
4.2.1.6	Psigososiale teorie	157
4.2.2	Erikson se teoretiese beskouing van die konsep "adolessensie" as eksemplaar van die psigososiale teoretiese benadering tot die konstruk	158
4.2.3	Fases van ontwikkeling, die ontwikkelingstake en die psigososiale krisis	159
4.2.4	Psigososiale modaliteit en die sosiale proses	164
4.2.5	'n Netwerk van betekenisvolle verhoudings	165
4.2.6	Hanteringsgedrag	166
4.3	DIE ONTWIKKELINGSTAKE VAN ADOLESSENSIE	167
4.3.1	Fisiese maturasie	168
4.3.2	Formele operasionele denke	169
4.3.3	Emosionele ontwikkeling	171
4.3.3.1	Eetversteurings	172
4.3.3.2	Misdadigheid	174
4.3.3.3	Depressie	174
4.3.3.4	Risikogedrag en substansmisbruik	176
4.3.4	Portuurgroepsverhoudings	177
4.3.5	Seksuele oriëntasie	178
4.4	TERAPEUTIESE ONTWIKKELINGSASPEKTE WAT MOONTLIK DEUR SEKSUELE MISHANDELING GESKAAD KON GEWORD HET	179
4.5	SAMEVATTING EN REFLEKSIE	180

HOOFSTUK 5

DIE STUKKIES VAN MY LEWE HULLE LÊ DEURMEKAAR...

SEKSUELE MISHANDELING

5.1	INLEIDING	184
5.2	WAT IS SEKSUELE MISHANDELING?	185
5.3	DIE STILLE EPIDEMIE	187
5.4	INSIDENSIE VAN SEKSUELE MISHANDELING IN SUID-AFRIKA	188
5.5	WIE IS DIE OORTREDER?	190
5.6	SEKSUELE MISHANDELING: MITES VERSUS FEITE	192
5.7	SOSIALE OORSAKE VAN SEKSUELE MISHANDELING	193
5.7.1	Armoede, prostitusie en werkloosheid	193
5.7.2	Disfunksionele gesinne en ander gesinsfaktore	194
5.7.3	Alkohol- en dwelmverslawing	194
5.7.4	Verstandelike gestremdheid	195
5.7.5	Kultuur van geweld in Suid-Afrika	195
5.7.6	HIV/VIGS	195
5.7.7	Sosiale isolasie	196
5.7.8	Internet	196
5.7.9	Rassisme	196
5.7.10	Straatkinders	197
5.8	DIE IMPAK VAN SEKSUELE MISHANDELING	197
5.8.1	Aannames	198
5.8.2	Afgestomptheid	199
5.8.3	Afhanklikheid	199
5.8.4	Aggressie	199
5.8.5	Bedekking	199
5.8.6	Depressie	200
5.8.7	Dissosiasie	200
5.8.8	Distansiëring	201
5.8.9	Dobbelary	201
5.8.10	Eetstoornisse	201
5.8.11	Ekstremiteit, oorreaksie en woede-uitbarstings	201
5.8.12	Gastro-intestinale en ginekologiese probleme	202
5.8.13	Geheimsinnigheid	202
5.8.14	Geseksualiseerde interpersoonlike verhoudings	202
5.8.15	Gevoelens van boosheid	203
5.8.16	Godsdienstigheid	203
5.8.17	Homoseksuele neigings	203
5.8.18	Identiteitsversteuring	204
5.8.19	Insomnia en slaapstoornisse	204
5.8.20	Intimiteit	204
5.8.21	Kontrolering, perfeksionisme, obsessiwiteit en agterdogtigheid	205

5.8.22	Chroniese klagtes, moegheid en iusteloosheid	205
5.8.23	Leuenagtigheid en manipulering	205
5.8.24	Liggaamsvoorkoms	206
5.8.25	Negatiewe selfspraak, lae selfbeeld en minderwaardigheid	206
5.8.26	Non-assertiwiteit, onsekerheid en neem alles persoonlik	206
5.8.27	Onvermoë om vriendskappe te vorm	207
5.8.28	Onvermoë tot intieme verhoudings	207
5.8.29	Oordeel alles en almal	207
5.8.30	Oorverantwoordelikheid versus onverantwoordelikheid	207
5.8.31	Posttraumatische stresversteuring (PTSV)	208
5.8.32	Projeksie en 'n onvermoë om gevoelens te identifiseer en uit te druk	209
5.8.33	Promiskuiteit, seksverslawing, geneigdheid tot herhaalde viktimisering, geen grense, ken nie hul persoonlike regte nie	209
5.8.34	Pseudo-volwassenheid	210
5.8.35	Rasionalisering en selfblaam	210
5.8.36	Selfmoordneigings, selfmutilasie en selfliefde	210
5.8.37	Selfsabotering	211
5.8.38	Skaamte	211
5.8.39	Skolastiese probleme, swak konsentrasie en kompulsiewe denke	211
5.8.40	Skuldgevoelens	212
5.8.41	Substansafhanklikheid	212
5.8.42	Onderskeidingsvermoë en soeke na erkenning	212
5.8.43	Gevoelens van verlies	212
5.8.44	Vrese	213
5.8.45	Vrees vir donker	213
5.8.46	Vertroue versus wantroue	213
5.8.47	Werkolisme	214
5.8.48	Woede	214
5.9	SAMEVATTING EN REFLEKSIE	216

HOOFSTUK 6

'N OMNIBUS VAN STORIES...

GEVALLESTUDIES OOR SEKSUELE MISHANDELING

6.1	INLEIDING	219
6.2	DIE GEVALLESTUDIE	222
6.2.1	Die doel van gevallestudie	222
6.2.2	Prosedure met die gebruik van die gevallestudies	223
6.2.3	Data-analise ten opsigte van die gevallestudies	227
6.2.4	Terapieverloop en seleksie van die gevalle	228
6.2.4.1	Terapieverloop	228
6.2.4.2	Seleksie van die gevalle	232
6.3	GEVALLESTUDIE 1: DIE STORIE VAN MARTIE	233
6.3.1	Die probleemdeurdrenkte storie	233
6.3.2	Eksternalisering	237
6.3.3	Invloed van die probleem op persoon se lewe asook subnarratiewe word ontgin en	
6.3.4	Unieke uitkomst	237
6.3.5	Alternatiewe storie en refleksie	239
6.4	GEVALLESTUDIE 2: DIE STORIE VAN ANNA	242
6.4.1	Die probleemdeurdrenkte storie	242
6.4.2	Eksternalisering	242
6.4.3	Invloed van die probleem op persoon se lewe asook subnarratiewe word ontgin	243
6.4.4	Unieke uitkomst	243
6.4.5	Alternatiewe storie en refleksie	244
6.5	GEVALLESTUDIE 3: DIE STORIE VAN HEINRICH	245
6.5.1	Die probleemdeurdrenkte storie	245
6.5.2	Eksternalisering	248
6.5.3	Invloed van die probleem op persoon se lewe asook subnarratiewe word ontgin	248
6.5.4	Unieke uitkomst	250
6.5.5	Alternatiewe storie en refleksie	253
6.6	GEVALLESTUDIE 4: DIE STORIE VAN BARBARA	258
6.6.1	Die probleemdeurdrenkte storie	258
6.6.2	Eksternalisering	259
6.6.3	Invloed van die probleem op persoon se lewe asook subnarratiewe word ontgin	259
6.6.4	Unieke uitkomst	260
6.6.5	Alternatiewe storie en refleksie	260
6.7	GEVALLESTUDIE 5: DIE STORIE VAN CHARLENE	262
6.7.1	Die probleemdeurdrenkte storie	262
6.7.2	Eksternalisering	262
6.7.3	Invloed van die probleem op persoon se lewe asook subnarratiewe word	

	ontgin	263
6.7.4	Unieke uitkomst	266
6.7.5	Alternatiewe storie en refleksie	266
6.8	BEVINDINGS EN BESPREKING	269
6.8.1	Verhoudingsprobleme	270
6.8.1.1	Verhoudingsprobleme met God	270
6.8.1.2	Verhoudingsprobleme met ander	271
6.8.1.3	Verhoudingsprobleme met die self	272
6.8.2	Interne faktore (deel van probleemdeurdrenkte storie)	273
6.8.2.1	Verduisterde toekomspektief	275
6.8.2.2	Probleme met konsentrasie	275
6.8.2.3	Depressie / Neerslagtigheid	276
6.8.2.4	Aggressie / Woede	277
6.8.2.5	Skuldgevoelens	277
6.8.2.6	Skaamte	278
6.8.2.7	Vrees / Bang	278
6.8.2.8	Slaapprobleme	279
6.8.2.9	Inperking	279
6.8.2.10	Blameer ander	280
6.8.2.11	Identiteitsprobleme	280
6.8.3	Eksterne faktore (faktore geleë buite die slagoffer wat aanleiding kon gee tot seksuele mishandeling)	281
6.8.3.1	Onkunde	282
6.8.3.2	Ouers	282
6.8.4	Alternatiewe storie	283
6.8.4.1	Sterktes aanwesig in slagoffers	284
6.8.4.2	Ontdekking van hul eie unieke stem	285
6.8.5	<i>Survivor</i> -identiteit	286
6.8.5.1	Ek, die outeur	286
6.8.5.2	Ek in beheer	288
6.8.5.3	Ek en ander <i>survivors</i>	290
6.9	SAMEVATTING EN REFLEKSIE	291

HOOFSTUK 7

DIE LESSIE VAN HIERDIE STORIE IS...

SAMEVATTING, GEVOLGTREKKINGS, LEEMTES EN AANBEVELINGS

7.1	INLEIDING	293
7.2	DOEL MET DIE STUDIE	294
7.3	SAMEVATTING VAN DIE STUDIE MET DIE OOG OP AANBEVELINGS	295
7.3.1	Die literatuurstudie	295
7.3.2	Kwalitatiewe ondersoek	297
7.4	ALGEMENE GEVOLGTREKKINGS TEN OPSIGTE VAN RESULTATE	298
7.4.1	Ooreenkomste	298
7.4.2	Verskille	303
7.5	LEEMTES TEN OPSIGTE VAN DIE NAVORSING	304
7.6	AANBEVELINGS	306
7.7	DIE POTENSIËLE WAARDE VAN HIERDIE STUDIE VIR DIE OPVOEDKUNDIGE SIELKUNDIGE STUDIETERREIN	307
7.8	SLOTOPMERKING	308
7.9	DIE EINDE VAN DIE EINDE	309
	BRONNELYS	309

LYS VAN AANHANGSELS

- A** Straf ligter ná 'seksistiese argument'. Verkragter kry nie lewenslank omdat vrou dit 'goed hanteer'
- B** Voorbeelde van reaksie van die publiek op verkragting
- C** Toestemmingsbrief van respondente
- D** Kenners bekommerd oor meer verkragting van kinders
- E** Brief aan onafhanklike kodeerder: Dr J D Prinsloo
- F** Die storie van Martie: Verwoester
- G** Die storie van Martie: My alternatiewe storie
- H** Die storie van Anna: *Sadness*
- I** Die storie van Anna: *My life without Sadness*
- J** Die storie van Heinrich: Chaos
- K** Die storie van Barbara: Diewery
- L** Die storie van Charlene: Oorwinning oor Verskrikking
- M** Die storie van Charlene: Troos vir Barbara
- N** Brief aan Dr J D Prinsloo: Bevestiging van hoof- en subkategorieë
- O** Brief van Dr J D Prinsloo: Erkenning van hoof- en subkategorieë
- P** Skrywe aan superintendent Seimela

LYS VAN TABELLE

HOOFSTUK 2

2.1	Insig- en aksiegeoriënteerde denkskole tot psigoterapie	49
-----	---	----

HOOFSTUK 3

3.1	Die eienskappe van die emiese en etiese benaderings	113
3.2	Kubernetika, konstruktivisme en sosiale konstruksionisme	128
3.3	Verskille tussen formele (teoretiese) vorme van analise en narratiewe analise	132
3.4	Landskap van aksie en landskap van bewustheid	137

HOOFSTUK 4

4.1	Die agt ontwikkelingstadia volgens Erikson	162
4.2	Die psigososiale modaliteit wat verwerf moet word tydens interaksie in elke ontwikkelingstadium	165
4.3	Vaardigheidsisteme wat potensieel beskikbaar is ná bemeestering van ontwikkelingstake vir verhoogde beheer oor die omgewing	168
4.4	Kulturele verskille in portuurgroepsverhoudings	178
4.5	Die verskillende stadia van seksuele oriëntasie tydens adolessensie	179

HOOFSTUK 5

5.1	Aangemelde gevalle van seksuele mishandeling vir die tydperk vanaf Julie 1998 tot Julie 1999	189
5.2	Aangemelde gevalle van seksuele mishandeling vir die tydperk vanaf 1994, 1998 en 2000	189
5.3	Die mites en feite van seksuele mishandeling	192
5.4	Kontrolelys vir die gebruik van terapeute	215

HOOFSTUK 6

6.1	Verskillende vrae ter verheldering van seksuele mishandeling	226
6.2	Hoof- en subkategorieë van data-inhoud	269
6.3	Kontrolelys vir die gebruik van terapeute soos aangewend in hierdie studie	274

LYS VAN FIGURE

HOOFSTUK 1

1.1	Hipotesegenererings- en hipotesetoetsingsraamwerke	7
1.2	Kernelemente vanuit die interpretatiewe paradigma by die bestudering van menslike gedrag	12
1.3	Stringer se interaktiewe spirale aksienavorsingsmodel	19
1.4	'n Aksienavorsingsroetine	19
1.5	Aksienavorsingstappe van toepassing in hierdie studie	20
1.6	Voorstelling van navorsingsverloop	34

HOOFSTUK 2

2.1	Die struktuur van die psige	54
2.2	'n Diagrammatiese voorstelling van die struktuur-elemente volgens Rogers se teorie	73
2.3	Faal- en suksesidentiteite	88
2.4	Die verband tussen kognisie / gedrag / affek	98
2.5	Komponente van terapieë vanuit aksie- en insiggeoriënteerde benaderings	107

HOOFSTUK 3

3.1	Berry se ekologies-kultureel-behavioristiese model vir die verklaring van individue se gedrag	117
3.2	Grafiese voorstelling van wêreldbeskouings	124
3.3	Die storie van dekonstruksie van die narratief by seksueel mishandelde persone	143

HOOFSTUK 4

4.1	Betekenisvolle sosiale verhoudings	166
4.2	Kernelemente in die verkryging van 'n eie identiteit	182

HOOFSTUK 6

6.1	Komponente van terapeutiese tegnieke vanuit aksie- en insiggeoriënteerde benaderings	220
6.2	Narratief soos gebruik tydens terapie aan seksueel mishandelde persone	225